
POSUDEK
K DIZERTAČNÍ PRÁCI „PROMĚNY A VÝVOJOVÉ TENDENCE V JUDIKATUŘE SOUDNÍHO
DVORA EU V OBLASTI VNITŘNÍHO TRHU PO ROCE 2004“

JUDr. Martin Smolek, Ph.D., LL.M.

Zpracovatel dizertační práce: JUDr. David Petrlík

Školitel: Prof. JUDr. PhDr. Michal Tomášek, DrSc.

Po téměř 60. letech existence evropské integrace a „jejího“ vnitřního trhu by se mohlo jevit téma judikatury v této oblasti jako nepřilíš aktuální. Jak ukazují zcela nedávná rozhodnutí Soudního dvora například ve věcech *Alimanovič* (C-67/14, ECLI:EU:C:2015:597) či *RegioPost* (ECLI:EU:C:2015:760), týkající se v prvním případě volného pohybu osob a ve druhém případě volného pohybu služeb, opak je pravdou. Oba jmenované případy přitom ukazují, že aktuální judikatura Soudního dvora v oblasti vnitřního trhu neřeší pouze zbytkové „technické“ otázky dotváření detailů tohoto segmentu unijních pravidel, ale jedná se velmi často o otázky zasahující samotnou podstatu některé ze čtyř základních svobod vnitřního trhu. Ostatně, jedním z právě probíhajících řízení před Soudním dvorem je věc Komise proti České republice (C-525/14), ve které se jedná o povinnost uznávání punců nesoucích formální označení nizozemského puncovního úřadu, ale fakticky vyražených na základě subdodavatelské smlouvy v Číně. Otázka, která zde vzniká, se týká územní působnosti volného pohybu služeb – a tedy jednoho ze základních aspektů územní působnosti unijního práva jako takového.

Předkládaná disertační práce mapuje judikaturu oblasti vnitřního trhu od jeho podstatného teritoriálního rozšíření přístupem nových členských článků v roce 2004. Nutno předeslat, že autor disertační práce se úlohy „mapování“ zhostil jedinečným způsobem – velmi silně se do práce promítá autorova osobní zkušenost s vytvářením judikatury Soudního dvora z bezprostřední blízkosti z místa referendáře v kabinetu soudce této instituce Evropské unie.

Jádro práce tvoří dvě základní části: první se zabývá rozborem kritérií právní analýzy standardně používané Soudním dvorem při řešení sporů týkajících se uplatňování některé ze svobod vnitřního trhu, druhá základní část práce je tvořena úvahami nad hodnotovou orientací judikatury v oblasti vnitřního trhu v posledních 10 letech. Práce je doplně-

na o třetí část týkající se změny těžiště judikatury v dotčené oblasti zapříčiněné změnou normotvorby.

Konkrétně vychází první část práce z klasického pětifázového testu právní analýzy a postupně rozebírá vývoj, kterým jednotlivé argumentační fáze přezkumu souladu vnitrostátních opatření týkajících se vnitřního trhu prošly. Velmi cenným prvkem autorovy analýzy v dotčeném ohledu je, že se nezaměřuje na pouhý popis vývoje judikatury co do naznačených kritérií, ale zároveň tento vývoj podrobuje vlastní kritické analýze a hodnocení. V této souvislosti je práce velmi inspirativní – v průběhu čtení napadala autora tohoto posudku řada úvah, z nichž lze na tomto místě zmínit například otázku zkoumání existence přeshraničního prvku (s. 24 práce; s ohledem na skutečnost, že Soudní dvůr dovozuje existenci přeshraničního prvku z pouhé potenciální dotčenosti subjektu jiného členského státu, lze v zásadě i v situacích, které viděny prizmatem ekonomické analýzy jsou a vždy budou prokazatelně čistě vnitrostátní, dovodit existenci přeshraničního prvku, a nabízí se tedy otázka smyslu takové analýzy) nebo otázku dočasnosti v rámci svobody poskytování služeb (s. 41 práce; velmi širokým výkladem pojmu „dočasnosti“ v rámci volného poskytování služeb se do značné míry setřela hranice mezi svobodou poskytování služeb a svobodou usazování, což ovšem může mít poměrně zásadní dopady na výsledek přezkumu ospravedlnění případných omezení vyplývajících z vnitrostátních opatření). Zajímavá úvaha se rovněž nabízí ve vztahu k judikatuře navazující na rozsudek ve věci *Keck*, ve kterém Soudní dvůr vyloučil z omezení ve smyslu čl. 34 SFEU vnitrostátní opatření týkající se způsobu prodeje, a to na základě argumentu, že taková opatření nejsou s to zabránit přístupu na trh (s. 56 a násl. práce). V situaci týkající se omezení co do způsobu užívání výrobku podobnou úvahu nepoužil, ačkoli by bylo možné uvažovat o zavedení jednotného kritéria přezkumu „minimální míry dotčenosti vnitřního trhu“, která by v konečném důsledku mohla nahradit i výše zmiňovaný přeshraniční prvek.

Za velmi zdařilou považuje autor posudku i část týkající se hodnotové orientace právního uvažování Soudního dvora v dotčené judikатурní oblasti. Autor v této kapitole pregnantně pojmenovává a kategorizuje hodnotové uvažování Soudního dvora a vytváří spojnici mezi ním a výslednou rozhodovací praxí. Tento v zásadě netradiční pohled na judikaturu Soudního dvora, pohybující se spíše v oblasti sociologie (až psychologie soudců), velmi dobře dotváří a doplňuje předchozí část týkající se analýzy vývoje jednotlivých kritérií právní argumentace uplatňované Soudním dvorem ve zkoumané oblasti vnitřního trhu.

Z výše uvedených důvodů hodnotí autor posudku práci vysoko a doporučuje ji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu dizertačních prací.

V rámci obhajoby by se autor mohl zaměřit na následující:

V části 3.6 (Důkazní břemeno) se autor práce zabývá otázkou nároků, které Soudní dvůr klade na odůvodnění souladu vnitrostátních opatření omezujících vnitřní trh s požadavky unijního práva. V této souvislosti se zmiňuje o „mírnější formě“ důkazního břemene v řízení o předběžné otázce – jak autor v daném kontextu hodnotí nárok kladený na členský stát např. ve věci *Strojírny Prostějov* (rozsudek ve spojených věcech C-53/13 a C-80/13, ECLI:EU:C:2014:2011, zejména bod 57 rozsudku), potažmo obecněji, jak autor práce hodnotí skutečnost, že v rámci řízení o předběžné otázce a řízení pro porušení povinnosti disponuje členský stát jinými procesními možnostmi, resp. že v uvedených typech řízení není zcela shodně uplatňováno „důkazní břemeno“, přičemž je do značné míry záležitostí vnějších (mimoprávních) okolností, v jaké z dotčených typů řízení Soudní dvůr soulad vnitrostátního opatření s vnitřním trhem posoudí?

V Praze dne 17. listopadu 2015

A handwritten signature in blue ink, reading "Martin Šelk". The signature is stylized and written in a cursive-like font.

